

GIÁ BÁN	
ĐỒNG PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm 8.000	8.000
Sáu tháng 4.500	4.500
Ba tháng 2.500	2.500

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho M. TRAN-DINH-Phiên. — Ai đăng quảng cáo, việc riêng, xin thương lượng trước.

TIENG-DÂN

Chủ nhiệm kiêm Chủ-bái
HUYNH-THUC-KHANG
Quản lý
TRAN-DINH-PHIEN

La Voix du Peuple
Mỗi tuần xuất bản ba kỳ: Thứ Ba, Thứ Năm và Thứ Bảy

BÁO-QUÂN
33 123, đường Đông-Ba, Hà
Giấy-thếp số: 52
Giấy-thếp: TIENG-DÂN HUE

Cởi đời là cuộc
biên-đời, có biên
đời mới tân hóa.

CÓ ĐỘNG MƠI ĐOÀN

(Động là cái máy dục cho loài người bước lên đường tấn bộ)

Nếu lịch-sử nhân-loại cứ nằm trong cái cảnh «vĩnh-tĩnh» mà cũng thấy tấn-bộ thì loài người khỏe biết bao nhiêu! Nhưng không, theo lịch-thống-thương của loài người, có động mới đoàn, không thì cơ năm yên một chỗ mà không muốn cụ-cụ. Nên xét trên lịch-sử nhân-loại chúng ta phải công-nhận rằng toàn cuộc tấn-hóa đều do cái máy «động» kia gây tới.

Nói về lịch-sử, đầu-tiên chỉ đánh nhau trên gò, rồi đánh nhau trên sông trên biển, ngày nay lại đánh nhau trên không không nữa. Nói về chế-độ kinh-tế và xã-hội, đầu-tiên thì du-mục tù-trưởng, quân-chủ, phươg-kiến, kế đến tư-bản, dân-chủ, rồi đến lao-động... Nhưng chịu biến-thiên đó, cũng là theo cái luật chung «động» đầu đoàn đó — chứ không gì lạ.

Cái chứng rõ ràng là nhà ở của loài người: Từ ở dân ở hang cho đến kiểu kiến-trúc vĩ-dị lầu cao cửa lớn như lối văn-minh ngày nay, nếu xét theo cái chu thay cũ đổi mới thì một chuyện «lâm nhâm» đó, trái biết bao nhiêu phen «động», mà cái-lương dần dần cho đến ngày nay, nào có phải công việc tự-nhiên mà có đâu.

Mới đây vào nhà người bạn chơi, thấy tờ báo MÃI (quên số nào, chỉ nhớ đại-y không nhớ nguyên-văn), trong có một bài của nhà khoa-học suy đoán nói kiểu nhà ở của loài người sau trăm năm, sẽ trang sức và trần-thiết về tầng trên, trên tầng nhà, vì cái là người đời trước-lai phần «động» ở những lầu mấy mươi tầng mà giao thông qua lại nhau bằng tàu bay, nên tầng trên nhà là cần-thiết hơn các bộ-phận khác.

Lời dự-ngôn của nhà khoa-học nói trên, cũng là đoán theo chỗ động, mà xét ra có lẽ lắm:

Tốt khoe xấu che, là thói quen của loài người, từ xưa đến nay, người ta làm nhà theo cách kiến-trúc cho đến kiểu sắp đặt-chương diện, đều trau dồi mãi trước, nào cửa ngõ to, sơn, chạm, vẽ, nào bình hoa, tranh ảnh, bàn ghế đều chưng ra phía trước. Vì sao? vì mặt trước là nơi muốn mắt trông vào, cũng giao-thiệp tiếp-xúc trên trường xã-giao đầu ở mặt trước, tức là mặt trước nhà đứng vào địa-vị

động, động nên phải đoán. Xem như kinh-thành Huế ta đây, từ cửa Thượng-từ vào đến đây Lục-bộ, sạch-sẽ trang-hoàng biết bao, mà từ đây đình Tham-trì về sau thì rêu phong cỏ mọc, tha hồ rười rượi, nhện dăng. Chỉ xem này đó, tiêu-biểu cho lối nhà ở đời này.

Đến trăm năm sau, vì nạn nhân-mãn, người ta phải ở trên lầu mấy tầng, tàu bay lại thay cho xe diên, xe hóa ngày nay, con mắt ngoạn-cảnh của khách du-quan hay bất kỳ ai, cũng ở trên trông xuống mà không trông ngang như ngày nay; cái trường xã-giao lúc bấy giờ tiếp-xúc và qua lại nhau là ở trên không đi xuống, mà chính những người chủ trong nhà đi làm việc hay ngày thường đi về, cũng chỉ tàu bay đi và chỉ tàu bay về, nên cứ theo lối hiện thời dần dần một đất rồi do thang lầu đi lên—dầu thang điện—cũng rất là bất tiện và tốn kém nhiều.

Bởi thế nên mỗi tầng lầu đến có sân tàu bay riêng (tàu bay lúc ấy đã cái-lương rất nhẹ nhàng lành lẹ và khi bay, khi xuống rất dễ dàng, mà những nơi tiếp khách và giao-thiệp toàn ở tầng trên cả, thế là cái mặt trước nhà mà ngày nay người ta chưng dọn trau trịa kia, đến ngày ấy, đều đem chưng dọn sắp đặt trên tầng trên và trên nóc nhà cả.

Đấy, vì có tàu bay là cái động-cơ mà người ta đoán như thế, chúng ta không dám nhận chắc là đúng hay không, song biết rõ một điều là tư tưởng của loài người — dần nhà khoa-học — cũng do một điều gì khởi mồi «động» mà sau mới phát minh đến nó đến kia, mà con đường tiến-hóa của loài người, cái «động» là máy gây tới. Trái lại nếu giữ ghiền cái cảnh «vĩnh-tĩnh» thì chỉ thấy thôi lui thôi, vì không động thì không đoán mà!

Hải-Âu

KHOẢN PHÍ VỀ VIỆC BÌNH BIÊN Ở ĐÔNG-KINH

Cuộc bình biên ở Đông-kinh (Hải-bân) ngày 28-2-36 vừa rồi, Chính phủ có phát ra một khoản tiền chuẩn bị là 80.000 đồng, trong số ấy phí dụng về lực quân 67.000 đồng, và hải quân 13.000 đồng.

Thật là họ chỉ kể số tiền, còn mấy nhà lãnh tụ quan trọng công báo nhiều tương tự sự và bị từ hình như kẻ giả tiền ra mới to, những cái đời kim tiền vào năng này họ chỉ kể số tiền (tức là không kể số người lính).

Cuộc chiến tranh ở Đông-Phi

Quân A thua mãi
Rome, 23-4. — Có từ thông tin ở Rome nói quân Ý ở Somalia tiến thêm 150 km và chiếm cơ thành Denoon a. 1 và quân bị thương và 50 lính chết hoặc bị thương.

Rome, 23-4. — Một lần trời mưa, quân Ý và tướng Italia.

Trên một trận Somalia một đội quân Lybia thất: theo quân A, gặp một toán quân rời rạc.

Trên đường cái Elound, đại tướng Vercy chiếm một toán 500 - con lợn đã chết và thây cang thối nhếch nhếch cho lính A.

Một đội quân Ý khác chiếm Gethobol và một đội quân Ý khác chiếm Gethobol và một đội quân Ý khác chiếm Gethobol.

Trên một trận phía Bắc không có gì đáng nói.

Addis Abeba, 23-4. — Trên đường Shalameda hai quân Ý-A giao chiến rất kịch liệt. Quân A nỗ lực chặn đường quân Ý từ Beale đến Addis Abeba.

Người ta chỉ chính tin nói A hòng đã giao quyền cai trị và sắp đặt 1/4 sự định với Ý cho Hoàng tử.

Nhưng cũng có chống cho đến cùng.

Addis Abeba, 23-4. — Chính phủ A nhất định chống với Ý cho đến cùng. Nếu quân Ý chiếm Addis Abeba, thì chính phủ lại dời sang nơi khác mà tiếp tục công việc kháng cự.

Ý chưa hề gặp Addis Abeba.

Asmara, 21-4. — Bộ tổng Tham mưu Ý ở Asmara đã định chiến tranh tiếp tục kháng cự: Một trong ít hơn nữa đây, quân Ý sẽ chiếm Addis Abeba.

Nhà chiến tranh cho hay rằng: Bộ là tin đồn nhảm, do trí tưởng tượng của người dân nghĩ ra. Nhưng nhà-Badoglio không muốn họ nghĩ như quân hình Ý tiến về họ thành Addis Abeba trước khi chưa sắp đặt kỹ càng, cần thận trọng vì sự gặp cuộc thất bại, trở ngại gì thì sẽ hao phí nhiều thì giờ, chứ không muốn thêm được bất kỳ điều gì.

(Xem qua trang 4 dưới cột 1)

việc thế giới

PHÁP

Các xe diên bãi công

Paris, 21-4. — Công đoàn các xe diên bãi công trong 24 giờ bắt đầu từ sớm tinh tú, 6 giờ. Họ có gửi đơn lên Thủ-tướng yêu cầu những điều sau đây:

- 1) Không gặp một đội nghị xe diên để định giá cho hành khách chung;
- 2) Trong các hội nghị kỹ thuật định giá chung, các không được tính giá bộ;
- 3) Cấm lấy tên những xe không đúng lệ;
- 4) Tháo lộn ngay về tiền «đồng» đã định trong giấy «giáo khoa».

Ngày 1er Mai với thợ mỏ

Paris 21-4. — Chiều hôm nay ông thanh-tampa Tổng trưởng Bộ Công tác có tiếp đoàn đại biểu Quốc-gia công đoàn thợ mỏ.

Đoàn đại biểu kỹ cho ông biết trước rằng hôm qua Công đoàn thợ mỏ đã định cho cuộc bãi công trong ngày 1er Mai làm rộ ra đến các miền phía Bắc và Pas-de-Calais.

Vấn đề Dardanelles

Paris 23-4. — Bộ Ngoại-giao đã thông tin cho các chính phủ Thổ-nhĩ-ly về việc từ chối lại quân đội ở các eo biển Dardanelles. Theo các Pháp cũng tương tự như trên Anh, thâu nhập cuộc diên đình để cho chính phủ Thổ được vui lòng, và nhận đến yếu của chính này là hợp với các hiệp ước.

Par 21-4. — Tổng trưởng Ngoại giao đã gửi thư trả lời kỹ sang Đại sứ Thổ nhĩ-ly.

Vụ đập ông Léon Blum

Paris, 21-4. — Tòa án, được biết rõ sống vụ đập ông Léon Blum, Léon Blum: Vụ đập ông Léon Blum.

Đức cha Lý từ trần

Ngày 23-4-36, lúc 11 giờ mai, đức cha Lý (Mạc Allyn) ở Huế đã từ trần.

Ngày 27-4-36, lúc 8 giờ mai, đã làm lễ an táng.

Quanh chuyện than phiến của bọn buôn Mọi ở Quảng - Ngãi

Tiêng-Dân số 387 ra ngày 24-3-36, có đăng chuyện bọn dân ở mấy làng như Phước-lâm, An-thành, (Tư-nghĩa) An-kim, Tân-an, Tân-khánh (Sơn-tĩnh), than phiền về sự đi lên một buôn, bị những dân khác dễ và bị thủy đội đánh...

Sau khi tin này ra rồi, viên «độc» quan Kiểm lại còn khó dễ đến lên. Hiện nay tiếng người than oán, như là dân làng An-kim, đi đến cũng nghe nói than oán của viên «độc» người khác, và có làm người «độc» quá, mà không dám đi lên nơi, phải bỏ nghề trong lúc mùa xuân này. Xin chứng một vài chuyện.

Ngày 28-3-36, tên Bón Nặng ở làng An-kim lên làm mướn trên đồn Sơn-hò, lúc đi đến xã Lăng-vị gặp thủy đội Công, coi làm đường, hỏi giấy thuế môn bài; Nặng thưa: đi làm thuê, nên không có giấy ấy, bị thủy đội tịch cho mấy giấy. Nặng bị chất đến một hồi lâu, thủy đội bắt lấy nước rửa vào mặt Nặng mới thả lại.

Ngày 3-4-36, Phạm-Bắc, ngụ làng An-kim đi lên một, thủy đội Công gặp, cũng hỏi giấy thuế môn bài; Bắc thưa cho thủy xem, thủy nói: giấy thuế môn bài do quan phủ Sơn-tĩnh cho thì ở dưới lưng chân buôn. Đoàn, thủy bắt đi làm thuê một hồi, khi xin thủy thả cho trở về, thủy lại đánh cho một trận rất nặng. (Hiện nay những dân làng Sơn-tĩnh nói chuyện này họ chỉ kể số tiền (tức là không kể số người lính).

Ngày 28-3-36, tên Bón Nặng ở làng An-kim lên làm mướn trên đồn Sơn-hò, lúc đi đến xã Lăng-vị gặp thủy đội Công, coi làm đường, hỏi giấy thuế môn bài; Nặng thưa: đi làm thuê, nên không có giấy ấy, bị thủy đội tịch cho mấy giấy. Nặng bị chất đến một hồi lâu, thủy đội bắt lấy nước rửa vào mặt Nặng mới thả lại.

Ngày 3-4-36, Phạm-Bắc, ngụ làng An-kim đi lên một, thủy đội Công gặp, cũng hỏi giấy thuế môn bài; Bắc thưa cho thủy xem, thủy nói: giấy thuế môn bài do quan phủ Sơn-tĩnh cho thì ở dưới lưng chân buôn. Đoàn, thủy bắt đi làm thuê một hồi, khi xin thủy thả cho trở về, thủy lại đánh cho một trận rất nặng. (Hiện nay những dân làng Sơn-tĩnh nói chuyện này họ chỉ kể số tiền (tức là không kể số người lính).

Ngày 3-4-36, Phạm-Bắc, ngụ làng An-kim đi lên một, thủy đội Công gặp, cũng hỏi giấy thuế môn bài; Bắc thưa cho thủy xem, thủy nói: giấy thuế môn bài do quan phủ Sơn-tĩnh cho thì ở dưới lưng chân buôn. Đoàn, thủy bắt đi làm thuê một hồi, khi xin thủy thả cho trở về, thủy lại đánh cho một trận rất nặng. (Hiện nay những dân làng Sơn-tĩnh nói chuyện này họ chỉ kể số tiền (tức là không kể số người lính).

Ngày 3-4-36, Phạm-Bắc, ngụ làng An-kim đi lên một, thủy đội Công gặp, cũng hỏi giấy thuế môn bài; Bắc thưa cho thủy xem, thủy nói: giấy thuế môn bài do quan phủ Sơn-tĩnh cho thì ở dưới lưng chân buôn. Đoàn, thủy bắt đi làm thuê một hồi, khi xin thủy thả cho trở về, thủy lại đánh cho một trận rất nặng. (Hiện nay những dân làng Sơn-tĩnh nói chuyện này họ chỉ kể số tiền (tức là không kể số người lính).

Ngày 3-4-36, Phạm-Bắc, ngụ làng An-kim đi lên một, thủy đội Công gặp, cũng hỏi giấy thuế môn bài; Bắc thưa cho thủy xem, thủy nói: giấy thuế môn bài do quan phủ Sơn-tĩnh cho thì ở dưới lưng chân buôn. Đoàn, thủy bắt đi làm thuê một hồi, khi xin thủy thả cho trở về, thủy lại đánh cho một trận rất nặng. (Hiện nay những dân làng Sơn-tĩnh nói chuyện này họ chỉ kể số tiền (tức là không kể số người lính).

Phạm-Bắc, nhiều người không dám lên một buôn).

Ngày 17-4-48, Nguyễn-Nghĩa, người An-kim, ở một, cho đám gánh lúa về, đi được nửa đường gặp thủy đội, bắt gánh lúa trở lại trả lại cho một, và nói: «Tao không cho buôn lúa, lúa để cho một dân đi làm thuê và «đóng thuế».

Một tên Nghĩa này có giấy môn bài (lính lại) đến, nên khỏi bị đánh, chỉ phải đưa đám gánh lúa trở lại thôi.

Ngày 18-4-36, tên Cày ở làng An-phú đi lên một Phương-đá, có gặp thủy đội đi tuần, hỏi giấy không có, bị đánh một trận khá đau.

Ngày 20-4-36 Hayah - Nam người Hương-nhượng, ngụ An-kim, đi một, gặp thủy đội hỏi giấy, tên Nam lên rút giấy ra đưa cho thủy xem, Thủy hỏi mấy tuổi, thì Nam thưa 45 tuổi.

— Hủy có vợ hai mấy tuổi?
— Hồi 22 tuổi.

— Hủy mấy tuổi?
— Thưa không biết.

Vì không biết tuổi cha, nên bị thủy đánh, và thủy nói: «Hủy ở Hương-nhượng cho phải ở An-kim tao đánh đến chết».

Đấy là kể sơ một ít chuyện; ngoài ra không biết bao nhiêu mà kể cho hết, vì thủy đội thường nói: «Tao đánh cho mà đừng báo!».

Ở nơi hang rừng ngo hẹp, biết bao là nỗi che lấp đến ngàn, dân quê dân bị làm đến thiệt hại, nào dám lên «báo» ai, vì sợ cái «cay» trả thù đánh đập! Vay mong nhà chức trách lên ý cho dân này.

T.M.

CHUYỆN ĐỜI

Một nhà mục-sư phản đối thuyết «tiết chế sanh dục»

Son-nghêch phản-phản, một ông nhà giáo có tiếng ở nước Mỹ đã cương quyết phản đối «Thuyết sanh dục» của các nhà phương đông đến thuyết «tiết chế» được công chúng hoan nghênh (Tiếng-Dân đã có bài nói đến, có ý châm bả, vì bà đã nhận ra mà lại xưng thuyết tiết dục). Gần đây bà lại sang Trung-hoa để giảng dạy «tiết chế» ở Bắc Kinh.

Ở An-thành phản-phản, Đức Y. v. v. đến thăm «tiết chế» của bà, có lẽ bà tính sang An-thành không để nghe thuyết «tiết chế» của bà, nên bà sang phương đông, nhất là nước Tân có tiếng là «thiên nhiên» để con «tiết chế» (tiết chế), lại có cái lập luận «tiết chế» là «phản», thì cái thuyết mới của bà được nhiều người nghe. Không chỉ thế bà bị một nhà mục-sư Gle-ô ở Hương cảng ra mặt phản đối rồi.

Nhà mục-sư gửi bài đăng trên một tờ báo nói bà là một người thuyết «tiết chế» sanh dục «cứng nhắc» vì của bà, dựa trên ba lý lẽ chính «tiết chế» trên đường sanh học của thành niên nam nữ nước Mỹ.

Bài báo ký ra rồi, nhà báo Mỹ ở Hương cảng bắt đầu cho 3 chữ «tiết chế» «tiết chế» «tiết chế», giữa nhà báo và nhà mục-sư phải chịu (tức là của nhà không lịch sự đó (Tiếng báo ra ngày 20-3-36).

Các chuyên gia, nói với: Người ta «tiết chế» sanh dục hay không «tiết chế» phương đông nghĩ đến «tiết chế» và «tiết chế» của bà: «Tiết chế» của bà có hai lý do: 1) Bà là người có học thức, 2) Bà là người có học thức, 3) Bà là người có học thức, 4) Bà là người có học thức, 5) Bà là người có học thức, 6) Bà là người có học thức, 7) Bà là người có học thức, 8) Bà là người có học thức, 9) Bà là người có học thức, 10) Bà là người có học thức, 11) Bà là người có học thức, 12) Bà là người có học thức, 13) Bà là người có học thức, 14) Bà là người có học thức, 15) Bà là người có học thức, 16) Bà là người có học thức, 17) Bà là người có học thức, 18) Bà là người có học thức, 19) Bà là người có học thức, 20) Bà là người có học thức, 21) Bà là người có học thức, 22) Bà là người có học thức, 23) Bà là người có học thức, 24) Bà là người có học thức, 25) Bà là người có học thức, 26) Bà là người có học thức, 27) Bà là người có học thức, 28) Bà là người có học thức, 29) Bà là người có học thức, 30) Bà là người có học thức, 31) Bà là người có học thức, 32) Bà là người có học thức, 33) Bà là người có học thức, 34) Bà là người có học thức, 35) Bà là người có học thức, 36) Bà là người có học thức, 37) Bà là người có học thức, 38) Bà là người có học thức, 39) Bà là người có học thức, 40) Bà là người có học thức, 41) Bà là người có học thức, 42) Bà là người có học thức, 43) Bà là người có học thức, 44) Bà là người có học thức, 45) Bà là người có học thức, 46) Bà là người có học thức, 47) Bà là người có học thức, 48) Bà là người có học thức, 49) Bà là người có học thức, 50) Bà là người có học thức, 51) Bà là người có học thức, 52) Bà là người có học thức, 53) Bà là người có học thức, 54) Bà là người có học thức, 55) Bà là người có học thức, 56) Bà là người có học thức, 57) Bà là người có học thức, 58) Bà là người có học thức, 59) Bà là người có học thức, 60) Bà là người có học thức, 61) Bà là người có học thức, 62) Bà là người có học thức, 63) Bà là người có học thức, 64) Bà là người có học thức, 65) Bà là người có học thức, 66) Bà là người có học thức, 67) Bà là người có học thức, 68) Bà là người có học thức, 69) Bà là người có học thức, 70) Bà là người có học thức, 71) Bà là người có học thức, 72) Bà là người có học thức, 73) Bà là người có học thức, 74) Bà là người có học thức, 75) Bà là người có học thức, 76) Bà là người có học thức, 77) Bà là người có học thức, 78) Bà là người có học thức, 79) Bà là người có học thức, 80) Bà là người có học thức, 81) Bà là người có học thức, 82) Bà là người có học thức, 83) Bà là người có học thức, 84) Bà là người có học thức, 85) Bà là người có học thức, 86) Bà là người có học thức, 87) Bà là người có học thức, 88) Bà là người có học thức, 89) Bà là người có học thức, 90) Bà là người có học thức, 91) Bà là người có học thức, 92) Bà là người có học thức, 93) Bà là người có học thức, 94) Bà là người có học thức, 95) Bà là người có học thức, 96) Bà là người có học thức, 97) Bà là người có học thức, 98) Bà là người có học thức, 99) Bà là người có học thức, 100) Bà là người có học thức, 101) Bà là người có học thức, 102) Bà là người có học thức, 103) Bà là người có học thức, 104) Bà là người có học thức, 105) Bà là người có học thức, 106) Bà là người có học thức, 107) Bà là người có học thức, 108) Bà là người có học thức, 109) Bà là người có học thức, 110) Bà là người có học thức, 111) Bà là người có học thức, 112) Bà là người có học thức, 113) Bà là người có học thức, 114) Bà là người có học thức, 115) Bà là người có học thức, 116) Bà là người có học thức, 117) Bà là người có học thức, 118) Bà là người có học thức, 119) Bà là người có học thức, 120) Bà là người có học thức, 121) Bà là người có học thức, 122) Bà là người có học thức, 123) Bà là người có học thức, 124) Bà là người có học thức, 125) Bà là người có học thức, 126) Bà là người có học thức, 127) Bà là người có học thức, 128) Bà là người có học thức, 129) Bà là người có học thức, 130) Bà là người có học thức, 131) Bà là người có học thức, 132) Bà là người có học thức, 133) Bà là người có học thức, 134) Bà là người có học thức, 135) Bà là người có học thức, 136) Bà là người có học thức, 137) Bà là người có học thức, 138) Bà là người có học thức, 139) Bà là người có học thức, 140) Bà là người có học thức, 141) Bà là người có học thức, 142) Bà là người có học thức, 143) Bà là người có học thức, 144) Bà là người có học thức, 145) Bà là người có học thức, 146) Bà là người có học thức, 147) Bà là người có học thức, 148) Bà là người có học thức, 149) Bà là người có học thức, 150) Bà là người có học thức, 151) Bà là người có học thức, 152) Bà là người có học thức, 153) Bà là người có học thức, 154) Bà là người có học thức, 155) Bà là người có học thức, 156) Bà là người có học thức, 157) Bà là người có học thức, 158) Bà là người có học thức, 159) Bà là người có học thức, 160) Bà là người có học thức, 161) Bà là người có học thức, 162) Bà là người có học thức, 163) Bà là người có học thức, 164) Bà là người có học thức, 165) Bà là người có học thức, 166) Bà là người có học thức, 167) Bà là người có học thức, 168) Bà là người có học thức, 169) Bà là người có học thức, 170) Bà là người có học thức, 171) Bà là người có học thức, 172) Bà là người có học thức, 173) Bà là người có học thức, 174) Bà là người có học thức, 175) Bà là người có học thức, 176) Bà là người có học thức, 177) Bà là người có học thức, 178) Bà là người có học thức, 179) Bà là người có học thức, 180) Bà là người có học thức, 181) Bà là người có học thức, 182) Bà là người có học thức, 183) Bà là người có học thức, 184) Bà là người có học thức, 185) Bà là người có học thức, 186) Bà là người có học thức, 187) Bà là người có học thức, 188) Bà là người có học thức, 189) Bà là người có học thức, 190) Bà là người có học thức, 191) Bà là người có học thức, 192) Bà là người có học thức, 193) Bà là người có học thức, 194) Bà là người có học thức, 195) Bà là người có học thức, 196) Bà là người có học thức, 197) Bà là người có học thức, 198) Bà là người có học thức, 199) Bà là người có học thức, 200) Bà là người có học thức, 201) Bà là người có học thức, 202) Bà là người có học thức, 203) Bà là người có học thức, 204) Bà là người có học thức, 205) Bà là người có học thức, 206) Bà là người có học thức, 207) Bà là người có học thức, 208) Bà là người có học thức, 209) Bà là người có học thức, 210) Bà là người có học thức, 211) Bà là người có học thức, 212) Bà là người có học thức, 213) Bà là người có học thức, 214) Bà là người có học thức, 215) Bà là người có học thức, 216) Bà là người có học thức, 217) Bà là người có học thức, 218) Bà là người có học thức, 219) Bà là người có học thức, 220) Bà là người có học thức, 221) Bà là người có học thức, 222) Bà là người có học thức, 223) Bà là người có học thức, 224) Bà là người có học thức, 225) Bà là người có học thức, 226) Bà là người có học thức, 227) Bà là người có học thức, 228) Bà là người có học thức, 229) Bà là người có học thức, 230) Bà là người có học thức, 231) Bà là người có học thức, 232) Bà là người có học thức, 233) Bà là người có học thức, 234) Bà là người có học thức, 235) Bà là người có học thức, 236) Bà là người có học thức, 237) Bà là người có học thức, 238) Bà là người có học thức, 239) Bà là người có học thức, 240) Bà là người có học thức, 241) Bà là người có học thức, 242) Bà là người có học thức, 243) Bà là người có học thức, 244) Bà là người có học thức, 245) Bà là người có học thức, 246) Bà là người có học thức, 247) Bà là người có học thức, 248) Bà là người có học thức, 249) Bà là người có học thức, 250) Bà là người có học thức, 251) Bà là người có học thức, 252) Bà là người có học thức, 253) Bà là người có học thức, 254) Bà là người có học thức, 255) Bà là người có học thức, 256) Bà là người có học thức, 257) Bà là người có học thức, 258) Bà là người có học thức, 259) Bà là người có học thức, 260) Bà là người có học thức, 261) Bà là người có học thức, 262) Bà là người có học thức, 263) Bà là người có học thức, 264) Bà là người có học thức, 265) Bà là người có học thức, 266) Bà là người có học thức, 267) Bà là người có học thức, 268) Bà là người có học thức, 269) Bà là người có học thức, 270) Bà là người có học thức, 271) Bà là người có học thức, 272) Bà là người có học thức, 273) Bà là người có học thức, 274) Bà là người có học thức, 275) Bà là người có học thức, 276) Bà là người có học thức, 277) Bà là người có học thức, 278) Bà là người có học thức, 279) Bà là người có học thức, 280) Bà là người có học thức, 281) Bà là người có học thức, 282) Bà là người có học thức, 283) Bà là người có học thức, 284) Bà là người có học thức, 285) Bà là người có học thức, 286) Bà là người có học thức, 287) Bà là người có học thức, 288) Bà là người có học thức, 289) Bà là người có học thức, 290) Bà là người có học thức, 291) Bà là người có học thức, 292) Bà là người có học thức, 293) Bà là người có học thức, 294) Bà là người có học thức, 295) Bà là người có học thức, 296) Bà là người có học thức, 297) Bà là người có học thức, 298) Bà là người có học thức, 299) Bà là người có học thức, 300) Bà là người có học thức, 301) Bà là người có học thức, 302) Bà là người có học thức, 303) Bà là người có học thức, 304) Bà là người có học thức, 305) Bà là người có học thức, 306) Bà là người có học thức, 307) Bà là người có học thức, 308) Bà là người có học thức, 309) Bà là người có học thức, 310) Bà là người có học thức, 311) Bà là người có học thức, 312) Bà là người có học thức, 313) Bà là người có học thức, 314) Bà là người có học thức, 315) Bà là người có học thức, 316) Bà là người có học thức, 317) Bà là người có học thức, 318) Bà là người có học thức, 319) Bà là người có học thức, 320) Bà là người có học thức, 321) Bà là người có học thức, 322) Bà là người có học thức, 323) Bà là người có học thức, 324) Bà là người có học thức, 325) Bà là người có học thức, 326) Bà là người có học thức, 327) Bà là người có học thức, 328) Bà là người có học thức, 329) Bà là người có học thức, 330) Bà là người có học thức, 331) Bà là người có học thức, 332) Bà là người có học thức, 333) Bà là người có học thức, 334) Bà là người có học thức, 335) Bà là người có học thức, 336) Bà là người có học thức, 337) Bà là người có học thức, 338) Bà là người có học thức, 339) Bà là người có học thức, 340) Bà là người có học thức, 341) Bà là người có học thức, 342) Bà là người có học thức, 343) Bà là người có học thức, 344) Bà là người có học thức, 345) Bà là người có học thức, 346) Bà là người có học thức, 347) Bà là người có học thức, 348) Bà là người có học thức, 349) Bà là người có học thức, 350) Bà là người có học thức, 351) Bà là người có học thức, 352) Bà là người có học thức, 353) Bà là người có học thức, 354) Bà là người có học thức, 355) Bà là người có học thức, 356) Bà là người có học thức, 357) Bà là người có học thức, 358) Bà là người có học thức, 359) Bà là người có học thức, 360) Bà là người có học thức, 361) Bà là người có học thức, 362) Bà là người có học thức, 363) Bà là người có học thức, 364) Bà là người có học thức, 365) Bà là người có học thức, 366) Bà là người có học thức, 367) Bà là người có học thức, 368) Bà là người có học thức, 369) Bà là người có học thức, 370) Bà là người có học thức, 371) Bà là người có học thức, 372) Bà là người có học thức, 373) Bà là người có học thức, 374) Bà là người có học thức, 375) Bà là người có học thức, 376) Bà là người có học thức, 377) Bà là người có học thức, 378) Bà là người có học thức, 379) Bà là người có học thức, 380) Bà là người có học thức, 381) Bà là người có học thức, 382) Bà là người có học thức, 383) Bà là người có học thức, 384) Bà là người có học thức, 385) Bà là người có học thức, 386) Bà là người có học thức, 387) Bà là người có học thức, 388) Bà là người có học thức, 389) Bà là người có học thức, 390) Bà là người có học thức, 391) Bà là người có học thức, 392) Bà là người có học thức, 393) Bà là người có học thức, 394) Bà là người có học thức, 395) Bà là người có học thức, 396) Bà là người có học thức, 397) Bà là người có học thức, 398) Bà là người có học thức, 399) Bà là người có học thức, 400) Bà là người có học thức, 401) Bà là người có học thức, 402) Bà là người có học thức, 403) Bà là người có học thức, 404) Bà là người có học thức, 405) Bà là người có học thức, 406) Bà là người có học thức, 407) Bà là người có học thức, 408) Bà là người có học thức, 409) Bà là người có học thức, 410) Bà là người có học thức, 411) Bà là người có học thức, 412) Bà là người có học thức, 413) Bà là người có học thức, 414) Bà là người có học thức, 415) Bà là người có học thức, 416) Bà là người có học thức, 417) Bà là người có học thức, 418) Bà là người có học thức, 419) Bà là người có học thức, 420) Bà là người có học thức, 421) Bà là người có học thức, 422) Bà là

Tiết hậu trong một năm cùng lại-nguyên phép làm lịch

Năm nay Âm-lịch có tháng 3 nhuận, nghĩa là 2 tháng 3, có hai chạp lịch dưới này, cũng là chuyện thiệt, độc giả thử xem.

Năm qua rồi, năm mới lại đến, ngày nay chúng ta chỉ xem trên tờ lịch - không nói âm dương - thì nó dễ dãi lắm; dân-dân bà nhà quá hay trẻ con 7, 8 tuổi cũng tính theo ngày tháng đã định đó mà không sai. Nhưng về thời đại chưa có lịch, người ta đoán định cái khoảng gọi là « năm » đó có làm cách, như cái « trong năm » không có lịch, lạnh hết không biết năm - cũng « một » là ngó đồng ruộng, biết là đến trời thu v. v. chính là cách tính năm theo lối không lịch.

Cái năm với mùa nóng mùa lạnh

Cách tính năm không lịch trên, nhất là bằng theo khí hậu nóng lạnh, vì mỗi một năm thời tiết khi nào có thay đổi, mà chỗ thay đổi rõ rệt là từ lạnh sang nóng, hay từ nóng sang lạnh, có thể nói được rằng một năm « lạnh qua nóng lại » tức là một năm.

Song không vì cái khoảng lạnh nóng ấy không phải trực tiếp có giới hạn, hay ngày giờ nhất định, lại kéo một khoảng dài, không lấy gì làm bằng chuẩn đích xác. Bởi thế nên người đời xưa định giới hạn cái năm, tuy chưa có phương pháp khoa học như ngày nay mà cách dùng làm bằng cơ, có cái hợp với phép khoa học:

1) là cách đo bằng mặt trời lúc đang trưa (chính giờ ngọ), theo cái bóng do từ lúc khởi đầu ngày cho đến ngày thật ngắn (日短). Rồi do từ lúc bắt đầu bóng ấy dài ra cho đến ngày thật dài, đây là hạ-điểm (日長), cách ấy phân cái năm ra làm 2 phần cân. Đó là một cách định giới hạn cái năm và chia cả tiết hậu.

2) bằng theo loài vật. - Tiết hậu lạnh nóng trong năm, loài chim là loài biết trước, như chim yến tiết xuân phân thì đến, đến tiết thu phân thì đi, chim quýt tiết hạ chí thì kêu, tiết đông chí thì nín. Nhân thế đời xưa Thiệu-biến đặt chức quan Chiêm-lịch, chứ Tư-phán gọi là « Ái-diễn-thị » (乙氏) tức chim yến, Tư-chí gọi là « Bả-triễn-thị » (伯氏) tức là chim quýt. Đó lại là một cách định năm.

Cách đầu tiên dùng lịch khác nhau

Theo bài « tuế thời đại tự » của một nhà lịch học Trung-hoa, Trương-ngọc-Triết có khảo cứu về cách đầu tiên dùng lịch của một nước, mà mỗi nước khác, nghe cũng có thú:

Nước Ai-cập về đời cổ đại, cách định năm bằng theo nước sông Nile - hạ và sao thiên-lang cùng mặt trời làm tiên chuẩn:

Mỗi lần họ thấy nước sông Nile - hạ sắp có lụt, thì ngôi sao thiên lang với mặt trời, mỗi buổi sáng sớm cùng mọc lên một lần, họ bèn cứ theo cái biến tượng ấy

định làm một năm, tính ra thời gian thì cái năm theo biến tượng trên gồm có 365 ngày lại 1/4 ngày nữa.

Theo cách tính năm ấy, trong một vài năm thì không thấy chênh lệch ra sao, song trải qua nhiều năm thì cái năm của người Ai-cập định đó, có đi trước cái tiết hậu nóng lạnh kia, rồi thành ra cái ngày đầu năm, có khi thì mưa tuyết đầy trời, có khi ngày đầu năm mà cây dương liễu đã trở là xanh tốt, như kéo dài đến tận năm thì ngày nguyên đán vào tiết hạ chí cũng nên. Cách tính năm này, về một tiết hậu nóng lạnh trong năm sai sượt nhiều, không bằng cách đo bằng của Thiệu-biến đã nói trên.

Lịch La-mã cái cách với lịch hiện thời

La mã - Julius Caesar là một tay hùng tài đại lược, làm cho oai thế đế quốc La-mã lừng lẫy trên đời, song về phương diện văn hóa cũng chịu ảnh hưởng của Ai - cạp chỉ phối, dẫu Ai-cạp là nước bị chinh phục.

Trước kỷ nguyên 45 năm, Julius Caesar cái cách phép lịch, không xét phải trái gì cả, đem cái năm « 365 1/4 ngày » của Ai-cạp chép in vào lịch. Nhưng ở trong, ông ta có trở ra ý kiến của mình, muốn đem tên mình đặt vào tháng 7 (Juillet) trong năm (Soly). Tự nhủ anh hùng kia cho làm như thế thì cái tên mình sẽ bất tử mà làm bia lưu mãi muôn đời.

Một lần thú, là người kế vị ông cho La-mã đế quốc là Augustus thấy thế cũng sanh ngứa, bèn cái tháng 3 Aout làm tên mình (August) để sánh với Julius Caesar. Nhân thế, nguyên tháng 8 có 30 ngày, còn thừa tháng 7 của Caesar 31 ngày, Augustus mới rút một ngày trong tháng 2 thêm vào tháng 8. Thương hại cho cái tháng 2 vọt lại bị nhà đế vương xô bớt thành chỉ còn 28 ngày, thành ra tháng 2 thiếu một ngày vào tháng 7 tháng 8 đến 31 ngày. (Dương lịch ngày nay, tháng 2 thiếu 2 ngày, 1 Aug 7, 8 thừa, là theo La mã đó)

TÍCH-NHẬT dịch thuật (Còn nữa)

Hoàn kỳ bảo hiểm 0-10 tại

Ngày 15-9-35, quan Toàn-quyền có nghị định buộc các chủ xe chở hàng phải bảo hiểm 1 tra là 10.000\$ mới được chạy. Nghị định ấy về thì hành vào ngày 18-5-36 tới đây, nhưng nay đã có nghị định khác hoãn kỳ thi hành nghị định 15-9-35 lại 4 tháng nữa.

Những ô-tô cho thuê từng chuyến (tức xe location) cũng phải bảo hiểm như xe chở hàng và khách kìa. Tình cảnh những người ăn nhờ ở đậu ô-tô đó này không phải nói nữa, nay lại thêm bảo hiểm bảo vệ, họ có đeo đuổi theo nghề được không?

Trông việc thi hạch

Về các kỳ thi hạch, bắt đầu nay từ năm nay có sửa đổi khác nhau.

Thi lên lớp

Học trò lớp nhì độ nhất niên thì lên lớp nhì độ nhì niên, hoặc lớp nhì niên thì lên lớp nhất, từ nay không thi nữa, chỉ do hội đồng các thầy giáo ở trường tùy ý cho lên mà thôi.

Thi sơ-học-yếu-lược

Thi bằng này không có môn khẩu vấn (oral) như mọi năm, chỉ có môn viết thôi.

Thi vào trường Cao-dẳng-liều-học

Học trò đầu bằng Sơ đẳng rồi, phải nộp đơn cho kịp trước ngày 1er Juin, vì đến 16 Juin đã thi.

Những trò đã đậu năm ngoài thì phải nộp đơn cho đủ theo lệ; còn những trò mới đậu năm nay, chỉ nộp một là đơn-xuất-thi (Demande d'inscription) là được, nếu đậu, thì lo cho gấp đủ các giấy mà, để đến 1er Septembre mà không dể thì bị bỏ.

MỘT LANG HƠN 200 NGƯỜI CHẾT VỀ BỆNH ĐAU MÙA

Theo « Đông-pháp », số ra ngày 25-4-36 ngót ba tháng trời nay, bệnh đau mùa đang dai mãi tại làng Quáo - từ, huyện Lép-thạch, tỉnh Vĩnh - yên (Bắc - kỳ), khiến nhân dân làng này khiếp đảm.

Lúc đầu, người ta tưởng bệnh xoang, không chịu đi phòng, thành ra người nọ lây sang người kia rất mau chóng, số người chết tính về huyện, trong có mấy tháng trời, tại làng ấy vừa lên vừa có tới hơn 200 người thiệt mạng. Không mấy hôm là không có người chết.

Bệnh kỳ hiện nay vẫn bành trướng.

Chuyện hiêm có trong nữ giới ngày nay

(Một cô Công-tôn nuôi cha già)

Nói chuyện gái hiện với nữ giới ngày nay, ít ai muốn nghe, song cái luận của con, dẫu thời đại nào cũng không cái chối bả là loài người không có cái chỉ lãnh đó. Vậy có chuyện hiêm có dưới đây, xin kể cho độc giả nghe:

Ở phòng Tây-lý có cô Công-tôn-nữ-thị Như-Nhật, con ông Công-từ Hồng-Nguyệt (ông là con dục Tây-Lý), ông Hồng-Nguyệt lúc 70 tuổi, thì vợ con sớm đã từ trần, chỉ còn một người con gái út, là cô Như-Nhật 19 tuổi, người đẹp, chồng chết, không chịu lấy chồng nữa, ở vậy nuôi cha già từ lúc 70 cho đến nay 90 tuổi.

Nuôi người già có dễ dãi, ông già yếu, không đi đứng, đứng, chỉ nằm ngời một chỗ, mà giờ ăn có bằng giấy ăn, muốn ngủ, có đồ nằm xuống ngủ, khuya sớm ăn cháo, gần 20 năm, ngày nào như vậy. Mỗi ngày có hai người cháu nội ông, tên là Bửu-Nhĩ và Bửu-Tâm làm thông ngôn ngoại giao, xin phép về Huế một việc mừng thọ 90 tuổi cho ông.

Ông có lương Công tử mỗi tháng 10 đồng, lại có người cháu ngoại gái, mỗi tháng gửi giùm 15 đồng. Nhưng trăm việc nuôi nấng khó nhọc như có Như-Nhật mà sống đến ngày nay.

Ở đời mới này mà có người gái hiền như thế, cũng hiếm hoi.

Ngọc-Bàn-Thị lại cáo

Sách tặng

Bản báo nhận được 4 quyển sách dưới đây, vậy trước khi cảm ơn tác giả, xin giới thiệu cùng độc giả:

1) « Tiếng địch sông Ô » và « Anh Nga » do ông Huy-Thông soạn, và giới thiệu. Sách in đẹp, giá bán mỗi quyển 0350.

2) « Lữ non nước » của ông Minh-Đào Lâm-Toại soạn và giới thiệu; giá mỗi quyển 0350.

3) « Khôi lam chiến » của ông Lưu-Trung-Lưu soạn và giới thiệu; giá mỗi quyển 0325.

T. D.

Vây cộp!

Nếu như chuyện sâu voi ở Âu-đô, sâu cá kinh ở miền Bắc-dương, sâu gấu, bắt khi ở nước Tàu mà các báo sách Đông, Tây thường kể, cho cái trường hiệp đánh nhau đứng tri, dùng sức ấy có bằng thế, có ý vị, thì chuyện « vây cộp » ở xứ ta tưởng không kém những chuyện kể trên chút nào, mà lâu nay không thấy ai nhắc đến, rõ là một điều đáng tiếc.

AI cũng biết nước ta hết phần nửa dân ở theo chum nui, theo nay thường mang cái nạn « hồ hoạn »: cộp bắt sâu vật và người, mà chống với loài thú dữ kia cũng có lắm cách, hiện nay còn làm theo. Tuy trong, chuyện vây cộp là một trường hiệp rất nóng nực và rất vui thú hơn cả.

Ký giả sang trường về miền thượng-du, xứ nhiều rừng núi, chính mình có nghe và thấy chuyện vây cộp, lược kể dưới đây cho độc giả nghe một chuyện vui (ngày nay đã ít vây hơn trước, vì có nhiều cách giải cộp khác nữa). Cách vây cộp này thường thấy ở miền người Quảng-nam (liên-phước, Tam-bý, Thăng-binh v. v.).

Động rừng

« Cộp bắt trâu cộp bắt trâu ».

Đầu tiên ở làng nọ, nghe tiếng la như thế, chủ trâu và trâu nhà 5, 3 người dạn, vào đào theo dấu tìm trâu; tìm thấy quai cộp bắt trâu kéo vào vạt núi nọ nấp ào, người ta liền về báo với mấy ông đầu nậu trong làng.

Cái « cộp » này miền người thường có inoan. Nhưng gặp mùa mưa hoặc đang lúc gặt hái cây cấy, người ta không rảnh, thì bỏ qua, không nói chuyện vây. Như gặp mùa rảnh, tháng giêng, tháng hai, hay tháng bảy, tháng tám, hoặc bị nạn cộp kẻ lết hại nhiều trâu bò và người thì làng đồng tâm định trừ cái nạn ấy, tức thì hạ lệnh vây cộp.

« Khỏi dẫu sự vây cộp »

Thường, tương 1 cộp, có 1 xẻo, xẻo 1 tiếng trống, tiếng gõ, và tiếng đồng-la vang dậy như sấm, xen tiếng truyền lên: « Vây cộp 1 vây cộp 1 Thế là người ta chạy tung d', trước như là mấy nhà có lưới sẵn, có dáo mác, kéo nhau đi tới miền núi mà hiện con cộp bắt trâu được nấp đó, dáo lưới ra bao bọc. còn kẻ khác thì tả vẩy xung quanh vạt núi ấy, ra sức chặt phá cho thành một đường rộng quang dỏ và ba thước tây. Rồi chia đứng mỗi người mỗi chặng, có dáo mác, hoặc thiếu thì làm dáo sào (cây tre con nhỏ đi một khúc một đầu) để canh giữ. Bây giờ có một bọn người can đảm đi lùng trái nấp vây này, biết bọn vào đó thám xem có quả con cộp còn nấp trong miền núi ấy không (Thường cộp được mỗi nấp một nơi rừng núi ẩn và giữ kín). Đó là lúc đầu còn là lúc dỏ (lúc, vì có khi tìm thấy mà cộp đi lên nơi khác không có trong miền ấy thì huê không vây).

Đó thêm hẳn có cộp ở đây rồi, tức thì bắt đầu quyết định sự vây.

Bắt đầu rào

Cộp vào ở đây, ra sức xam lại làm rào. Xem vật nấp ấy, theo phương thế nào mà vòng rào sau này ép lại càng hẹp càng tiện lợi, vì rộng quá thì tốn công rào và tốn phần canh giữ nữa. Khi ấy một mặt cứ dỏ lưới và người có dáo mác giữ vòng như trên; một mặt khởi sự rào. Lại một mặt giữa truyền lệnh trong làng, bắt kỳ nào nào, dân ông đến phải ra lính canh rào, không ai được ở nhà, ở nhà thì phạt. Như làng đông người dỏ rào vây thì thời; bằng như ít dân, nhăm thế không dỏ rào thì võ lăm lăm ghà (biểu hiện có tin gấp, ở nhà quá thường kẹp một cây lửa và ít cái lông gà) chạy báo tin với các làng gần. Các làng sau này cũng nổi mỗ, trống, đồng-la đánh vang trời, tới tiếp vây tiếp rào; có khi dỏ khuya mà được tin cũng phải đi. (Thường trường hiệp này, đôi ba làng hoặc thiếu mười làng đồng bọn, vì

CUỘC XỔ SỔ ĐỒNG - PHÁP

Kỳ phát hành thứ nhất

XỔ NGÀY 11 THÁNG BẢY TÂY NĂM 1936

800.000 vé, mỗi vé giá một đồng (13.60 phần trăm chia cho các số trúng theo bản kê sau này:

1 số trúng được	100.000\$
1	40.000
1	20.000
8	2.000
16	1.000
80	400
800	80
800	40
8.000	20

Các công số mà thường công chúng nâng vãng lại như số Kho Bạc, Thương Chánh, Giấy Thép, vãng vãng... và các viên chức, hào phú, nhà thương mại cũng ít nhiều người khác đều có bán vé số. Muốn biết tên những người nào có bản, thì đến mấy nơi thường hay bán vé thì thử xem.

NHÂN CHỮ Ý

Hạn thời bán vé, khắp trong xứ Trung kỳ, thì nơi trước, chủ sau, nhưng chiều ngày mùng 7 tháng 7 tây năm 1936 là tức chỉ duy chỉ ở Kinh đô và các tỉnh lý thì các số Kho Bạc của bản « cho đến 4 giờ chiều ngày mùng 8 tháng 7 tây, nghỉ dịp không cửa đời.

Đoạn lịch sử và địa vị sông Rhin giữa hai nước Pháp Đức

Nước chảy, sông xao, sông Rhin cũng như trăm ngàn con sông khác, chẳng có gì khác lạ. Cảnh vật của trời đất là của tự nhiên để giúp ích cho loài động vật sống trên mặt đất, chẳng phải riêng gì của ai, song vì lòng tham của người, ai cũng muốn dành làm của riêng mình, thành ra có đôi khi vì một vạt đất, một cái thành lũy, hoặc một hòn núi, con sông, mà người ta phải chém giết nhau bằng gươm, kiếm người. Cũng vì thế mà sông Rhin có cái lịch sử và địa vị quan hệ giữa hai nước Pháp Đức từ xưa, ngày nay nó lại thành một vấn đề quan hệ rất lớn cho cuộc hòa bình thế giới, là việc Hitler bỏ bỏ hòa ước Locarno, kéo quân chiếm cứ miền phi chiến (zone démilitarisée) trên bờ sông Rhin, làm cho thế giới đều kinh hoàng. Các nhà quân bị, cảnh trí, ngoại giao ngó không yên giấc, phải dự định mình không biết Đức muốn làm gì? Người là nhà dân Pháp.

Sông Rhin là một con sông to lớn ở Âu-châu, ở dọc theo hai bên bờ sông có mấy nước Đức, Pháp, Bỉ và Hà-lan là những nước có quyền lợi thường xung đột nhau lại đó. Sông Rhin là cương giới thiên

nhiên của hai nước Pháp Đức. Về mặt kinh tế, vẫn có một phần, song hai nước Pháp Đức có tranh về mặt quân bị. Trước kia đã có nhiều lần kịch tranh dành con sông ấy, nhất là lúc chưa có đường tàu hỏa, sông Rhin giúp nhiều công việc lớn lao cho các nước lân cận. Sau cuộc cách mạng Pháp, bọn tư bản Pháp đã dùng lấy sông Rhin làm bờ rào thiên nhiên, để chiếm phía bờ bên trái để giữ vững thế lực mình ở đó. Về Nh-phá-Luân-thơ nhất định được nước Phổ-Đức, từ đó quyền lực ở sông Rhin về tay nước Pháp năm 1815, sau đó Pháp được quyền lợi sông Rhin tự do, không ai còn ngăn trở làm rào để giữ được. Pháp lại nhờ đó có thể phá được trên thế phong tỏa các cửa biển của quân Anh.

Thời thế đổi thay, Phổ Pháp lại gây việc đánh nhau, Pháp bị thua, (1870) quyền lợi sông Rhin lại về tay nước Đức; Pháp đã nghĩ tìm cách lấy lại mà không được; kịp đến trận đại chiến năm 1914, Đức bị thua, quyền lợi ở sông Rhin giao lại cho các nước đồng minh, thành ra của quốc tế, các nước chiếm được quốc thể lại; lại theo từ hòa ước Versailles, định hai bên bờ sông làm thủ phi chiến, không nước nào được đóng quân ở đó, do hội viên quốc tế giám đốc, về mặt pháp luật nước Pháp được phần hơn.

Từ khi đảng Quốc xã lên cầm chính quyền nước Đức, ra chính quân bị, nay Hitler lại đem binh chiếm miền phi chiến ở bờ sông Rhin; không hề gì là hiệp ước Locarno mà Đức ký vào. Một là báo Pháp nói Đức đã bỏ từ bản hiệp ước, để có một dãy nhấc máy bay làm ở dưới đất, trái phá không làm gì được, rồi cái nhà chửi, được 100 cái máy bay, từ bờ bên Bắc-bắc đến bên giới nước Thụy-sĩ. Lại còn phóng tuyến thứ hai để phóng khí trên tuyến thứ nhất thôi lại. Ở các thành phố phía bờ bên là sông Rhin, mỗi tuần chứa một quân đội Đức thả trái mìn một lần, làm cho thành phố bị đe dọa, mà một đội tập cho nhân dân qua vùng phi chiến làm bay bên diện dân chúng, còn quân lính thì cứ diễu tập tễn bay không gì gì cả, họ tham mưu không quân Đức để lập hàng rào ở miền gần đó.

Sông Rhin từ xưa đã có cái lịch sử quan hệ với cuộc cạnh tranh giữa hai nước Pháp - Đức, đến nay không còn vậy, mà rồi đây các nước có phương pháp gì nên được cái để làm của Đức, hay là Pháp Đức, lại vì sông Rhin, phải nói chuyện như hàng ngàn năm trước đây? Tuổi nước có trả lời.

Mãi Ngạc Văn thuật

Dragées mèdi

Antiblennorrhagiques

Chuyên trị

Bệnh lậu, lậu nhiệt, dái ra mủ.

Mới mắc hay lâu năm

Không hại thận, không hại đường sinh dục

Một chai 0380

chai lớn 1360

Trữ bán tại các hiệu thuốc tây

Pharmacie PHAM-DONN-DEMI Tourane

